

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного
права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МІЖНАРОДНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ПРАВ
ЛЮДИНИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
конституційного, міжнародного та
адміністративного права
Протокол № 2 від 30.08.2024

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародні та європейські стандарти прав людини
Викладач (-і)	Бурлак Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	+38 (0342) 596134
Е-mail викладача	oksana.burlak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/графіки/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Міжнародні та європейські стандарти прав людини є важливим інструментом для забезпечення правової та соціальної справедливості у світі. Вони є результатом багаторічних зусиль світової спільноти для забезпечення гідності та прав кожної людини. Завданням сучасного суспільства є не тільки дотримуватися цих стандартів, але й активно працювати над їх удосконаленням і адаптацією до нових викликів часу. Незважаючи на те, що міжнародна спільнота зробила значні кроки у формуванні каталогу прав та свобод людини, а також механізмів їх забезпечення, сьогодні вона стикається з новими викликами. До них належать насамперед збройні конфлікти, глобальні міграційні кризи, кліматичні зміни, які впливають, зокрема на соціальні та економічні права людей.</p> <p>Навчальна дисципліна «Міжнародні та європейські стандарти прав людини» є важливим компонентом підготовки фахівців у сфері права. Протягом навчання студенти вивчатимуть історичний розвиток міжнародних стандартів прав людини, ключові міжнародні договори, такі як Загальна декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р., а також документи Європейського Союзу та Ради Європи. Розглядаються також питання функціонування міжнародних та регіональних механізмів захисту прав людини, включаючи роботу різних комітетів, комісій, трибуналів та судів.</p> <p>Навчальна дисципліна акцентує увагу на практичних аспектах захисту прав людини в Україні та Європі, висвітлює актуальні проблеми та виклики, з якими стикаються національні правові системи в сфері прав людини, зважаючи на сучасні геополітичні зміни. Здобувачі освіти отримують навички критичного аналізу, а також можливість брати участь у дискусіях і проектах, що стосуються прав людини. Отримані знання про міжнародні та європейські стандарти прав людини здобувачі освіти зможуть застосовувати у своїй професійній діяльності, брати активну участь у захисті прав людини та сприяти їх реалізації на практиці.</p>	

Основними джерелами цієї навчальної дисципліни є міжнародні договори, рішення органів міжнародних організацій, рішення міжнародних судових органів, міжнародна судова практика, національне законодавство.

Методи навчання: Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь. Наочні методи навчання: презентація. Практичні методи навчання: виконання практичних завдань.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні та європейські стандарти прав людини» є надання здобувачам освіти системних знань про сучасні стандарти захисту прав людини, що закріплені в міжнародних і європейських правових актах, а також розвиток умінь аналізувати та застосовувати ці норми в практичній діяльності. Дисципліна спрямована на формування розуміння основних принципів, механізмів та інструментів захисту прав людини на універсальному та регіональному рівнях, зокрема в рамках ООН, Ради Європи та Європейського Союзу.

Основними цілями вивчення здобувачами освіти дисципліни «Міжнародні та європейські стандарти прав людини» є засвоєння ними знань щодо:

- міжнародних стандартів прав людини та їх нормативно-правового забезпечення;
- контрольного механізму ООН щодо реалізації міжнародно-правових стандартів;
- європейського контрольного механізму щодо реалізації міжнародно-правових стандартів в сфері прав людини;
- міжнародних стандартів окремих категорій прав;
- міжнародних стандартів прав осіб, що належать до окремих груп населення.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності;

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної

цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

ПРН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ПРН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та

принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	74

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема №1 Міжнародні стандарти прав людини та їх нормативно-правове забезпечення	2	2	14
Тема №2 Контрольний механізм ООН щодо реалізації міжнародно-правових стандартів	2	1	14
Тема №3 Європейський контрольний механізм щодо реалізації міжнародно-правових стандартів в сфері прав людини	2	1	14
Тема №4 Міжнародні стандарти окремих категорій прав	2		18
Тема №5 Міжнародні стандарти прав осіб, що належать до окремих груп населення.	2	2	14

ЗАГ.:				10	6	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf</p> <p>Форми оцінювання: оцінювання усних та письмових відповідей здобувачів через поточний контроль на семінарському (практичному) занятті; при контролі самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, а також підсумковому контролі.</p>					
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачається виконання 1 письмової самостійної роботи (пп. 2.5.4 МРПОУ). Завдання для самостійної роботи розробляються керівниками навчальних дисциплін, затверджуються на засіданні відповідної кафедри, включаються до методичних вказівок, розміщуються на сайті та/або видаються безпосередньо здобувачам під час настановних сесій (начитки лекцій). Студенти виконують відповідні завдання у міжсесійний період, при цьому маючи можливість консультуватися з викладачем в години проведення індивідуальних занять, і здають їх на відповідні кафедри за 10 днів до початку екзаменаційно-залікової сесії (пп. 3.3.1 МРПОУ).</p> <p>Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 25 (пп. 3.3.2 МРПОУ).</p> <p>Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання здобувачами освіти самостійної роботи у формі реферату.</p> <p>Реферат оформляється обсягом від 10 до 15 сторінок. Зазначаються структурні частини: вступ, план, основний текст (зміст питань), висновки, список використаних джерел. Реферати здобувачі освіти пишуть на основі обраних з переліку тем контрольних робіт, які оновлюються щороку та розміщені на кафедральному сайті.</p>					
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 (пп. 2.5.3 МРПОУ).</p>					
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Невиконання завдань для самостійної роботи чи невчасна її здача на кафедру є підставою для недопуску здобувача до здачі екзамену.</p>					

Підсумковий контроль	Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.3.4 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за самостійну роботу (максимально 25 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.5.1-2.5.2 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів.
----------------------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (самостійної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universitytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Відпрацювання пропущених занять не є обов'язковим і проводиться лише за бажанням студента.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]; передм. А. В. Войціховський. Харків : ООО «Планета- Принт», 2021. 404 с.
2. Захист прав людини в сучасному міжнародному та європейському праві : навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Х. Бехруз, А. Гриб [та ін.]; за ред. Х. Бехруз; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 62 с.
3. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 168 с.
4. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є. М. Міжнародний захист прав

людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко, Є. М. Щербина. Дніпро : ДДУВС, 2020. 260 с.

5. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський держав-ний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.

6. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Вінниця: Твори. 2021. 408 с.

7. Чистякова А. Права людини в умовах воєнного стану: законодавство та судова практика. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 316 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках.

Викладач:

Оксана Бурлак

доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
навчально-наукового юридичного інституту
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника